

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

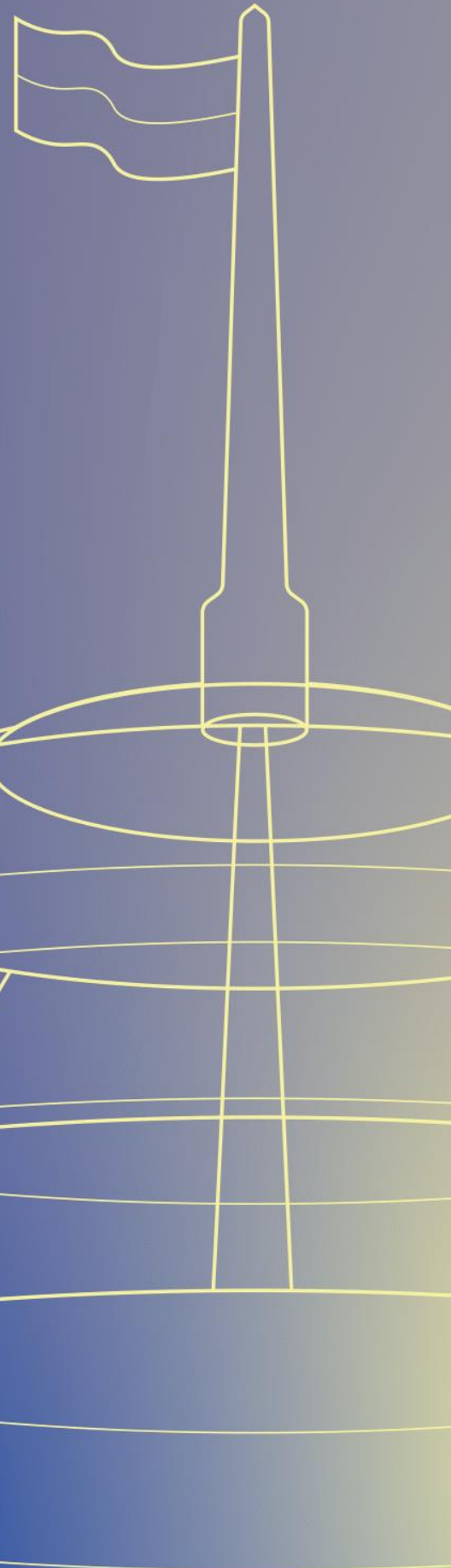
ІНТЕРНЬЮЗ
У К Р А Ї Н А

РАДА: наступне покоління

Інформаційна довідка: Перехід на літній час у країнах Європейського Союзу

січень, 2022 | No 1

*Матеріали розроблено Програмою USAID
RANG з метою аналітичної підтримки
роботи Парламенту*

Цей документ став можливим завдяки підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку. Його зміст є виключною відповідальністю автора або авторів і не обов'язково відображає погляди USAID або уряду США.

РАДА: наступне покоління

Перехід на літній час у країнах Європейського Союзу

Міжсезонний перехід в Європейському Союзі регулюється через Директиву 2000/84/ЄС, прийняту у січні 2001 року¹. У ЄС перехід на літній час починається о 1 ночі за Гринвічем (GMT) в останню неділю березня і закінчується о 1 годині ночі за Гринвічем в останню неділю жовтня. 26 березня 2019 року Європейський парламент проголосував за пропозицію про припинення сезонного переходу, починаючи з 2021 року². Ця пропозиція дозволяла державам-членам ЄС вирішити, чи переходити на літній час у березні 2021 року і залишитися в ньому після цього, або повернутися до зимового часу у жовтні 2021 року. Країни-члени мали повідомити Європейську комісію не пізніше 1 квітня 2020 року про рішення дотримуватись літнього чи зимового часу³.

Відповідна оцінка імплементації Директиви мала би бути представлена Європейському парламенту та Раді ЄС до 31 грудня 2025 року. Станом на грудень 2021 року просування пропозиції призупинено через відсутність чітко виробленої позиції Радою ЄС⁴. Директива 2000/84/ЄС лишається основною, а значить і переведення годинників є обов'язковим для всіх країн. Схвалення пропозиції, а значить і відміну переходу на літній час, відкладено на невизначений строк.

Країна	Сучасна позиція щодо переведення годинників
<i>Мальта</i>	У 2018 році уряд Мальти провів громадські консультації щодо переведення годинника, які показали, що «більшість зацікавлених сторін» виступає за постійний літній час ⁵ .
<i>Франція</i>	У Франції з 3 лютого по 4 березня 2019 року за ініціативи Комітету Національної асамблеї з європейських справ було проведено онлайн-консультацію. Відповіді надали 2,1 млн громадян. Майже 84% висловилися за припинення переходу на літній час, а 59% - за введення постійного літнього часу ⁶ .
<i>Бельгія</i>	Палата представників Бельгії прийняла резолюцію про сезонні зміни в часі 7 червня 2018

¹ Directive 2000/84/EC of the European Parliament and of the Council of 19 January 2001 on summer-time arrangements. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/eb170453-93f3-4edb-a1ef-a4c46b64efc7>

² Discontinuing seasonal changes of time. <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/discontinuing-seasonal-changes-of-time/product-details/20190430CDT02784>

³ Seasonal changes of time. 2018/0332(COD) - 26/03/2019. <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/printsummary.pdf?id=1579670&l=en&t=E>

⁴ DIRECTIVE DISCONTINUING SEASONAL CHANGES OF TIME. <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-union-of-democratic-change/file-discontinuing-seasonal-changes-of-time>

⁵ Written Evidence – Maltese Government (SCT0011). <http://data.parliament.uk/writtenevidence/committeeevidence.svc/evidencedocument/eu-internal-market-subcommittee/discontinuing-seasonal-changes-of-time/written/104799.html>

⁶ France favours summer time in record-breaking clock change debate. <https://www.france24.com/en/20190306-france-time-change-summer-debate-eu>

РАДА: наступне покоління

	<p>року. Вона не зайняла твердої позиції, але закликала федеральний уряд підняти це питання на рівні ЄС. Вимагалось зробити детальну загальну оцінку та виступити за скасування сезонних змін часу, якщо ця оцінка довела, що вони непотрібні або нерезультативні⁷. Також згідно з опитуванням 2019 року, проведеним на замовлення Офісу прем'єр-міністра Бельгії, більшість бельгійського населення (83%) виступає за припинення сезонних змін у часі в цілому. 50% респондентів віддали перевагу зимовому часу, а 45% — літньому⁸.</p>
<i>Нідерланди</i>	<p>У 2018 році уряд Нідерландів провів громадське опитування та проконсультувався із зацікавленими сторонами. У цьому опитуванні збереження поточної системи зміни годинника було найменш популярним вибором, а перехід на постійний зимовий час був найбільш бажаним варіантом, отримавши 41% голосів. Результати опитування підкреслили бажання громадськості приєднатися до сусідніх країн незалежно від результату⁹. Палата представників Нідерландів обговорювала пропозицію Комісії, причому більшість або підтримала, або нейтрально поставилася до пропозиції припинити сезонне переведення годинників.</p>
<i>Фінляндія</i>	<p>У Фінляндії більшість виступає проти сезонної зміни часу. У своїх письмових доказах від жовтня 2018 року Міністерство транспорту та зв'язку Фінляндії повідомляє, що воно провело два тематичні опитування громадян та «розширені консультації» з зацікавленими сторонами. Зацікавлені сторони були «майже одностайні» у бажанні припинити сезонні зміни часу, в той час як «більшість фінів» погоджуються з цією позицією¹⁰.</p>
<i>Ірландія</i>	<p>Опитування громадської думки щодо переведення часу показало, що більшість</p>

⁷ Clock changes: is it time for change?

<https://committees.parliament.uk/download/file/?url=%2Fpublications%2F16%2Fdocuments%2F544&slug=15pdf>

⁸ Changement d'heure: plus de 8 Belges sur 10 favorables à la suppression. https://www.lavenir.net/cnt/dmf20191023_01397887/changement-d-heure-saisonnier-plus-de-8-belges-sur-10-favorables-a-la-suppression

⁹ Nederlanders hebben lichte voorkeur voor wintertijd. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/zomertijd-wintertijd/nieuws/2018/12/19/nederlanders-hebben-lichte-voorkeur-voor-wintertijd>

¹⁰ Written Evidence – Ministry of Transport and Communications of Finland (SCT0029).

<http://data.parliament.uk/writtenevidence/committeeevidence.svc/evidencedocument/eu-internal-market-subcommittee/discontinuing-seasonal-changes-of-time/written/106517.html>

РАДА: наступне покоління

	<p>ірландців (66%) підтримує скасування переведення годинника, тоді як 82% респондентів виступають проти будь-яких заходів, які призведуть до відмінного з Північною Ірландією часового поясу¹¹.</p> <p>У підсумковому звіті міжвідомчої тематичної групи висновок свідчить про «відсутність значущих доказів на підтримку зміни статус-кво». Таким чином, уряд Ірландії виступив проти пропозиції Комісії в Раді¹² щодо переходу на інший час.</p>
<i>Швеція</i>	<p>За результатами опитувань, більшість населення не підтримує продовження практики переведення годинника кожні півроку¹³. Втім, поки в парламенті Швеції таку ініціативу не було висунуто.</p>
<i>Естонія</i>	<p>У 2018 році Комісія Рійгікогу зі справ Європейського Союзу винесла рішення щодо відміни переведення годинника кожні півроку та зазначила, що більш прийнятним варіантом буде залишити літній час¹⁴. Це рішення було направлено на розгляд Європейській Комісії.</p>
<i>Литва</i>	<p>Литва є однією з найактивніших з-поміж європейських країн, які підтримують ідею відміну переведення годинників. Тверду позицію щодо цього займає профільний міністр держави¹⁵.</p>
<i>Латвія</i>	<p>Латвія підтримує відміну переведення годинника кожні півроку та готова залишитись на літньому часі, згідно з рішенням Уряду від 19.02.2019¹⁶.</p>
<i>Італія</i>	<p>Для Італії нинішній стан справ приносить економічні дивіденди, тому у листопаді 2019 року уряд Конте звернувся до Єврокомісії з</p>

¹¹ Written Evidence – Dr Katy Hayward and Ben Roshier (SCT0027).

<http://data.parliament.uk/writtenevidence/committeeevidence.svc/evidencedocument/eu-internal-market-subcommittee/discontinuing-seasonal-changes-of-time/written/106343.pdf>

¹² Report of the Interdepartmental Group on EU Proposal to Discontinue Seasonal Clock Changes.

https://www.justice.ie/en/JELR/Report_of_the_Interdepartmental_Group_on_EU_Proposal_to_Discontinue_Seasonal_Clock_Changes.pdf/Files/Report_of_the_Interdepartmental_Group_on_EU_Proposal_to_Discontinue_Seasonal_Clock_Changes.pdf, P.7.

¹³ Two thirds of Swedes want to ditch seasonal time changes: poll. <https://www.thelocal.se/20180321/two-thirds-of-swedes-want-to-ditch-seasonal-time-changes-poll/>

¹⁴ Komisjon: Eesti toetab kellakeeramise lõpetamist ja püsivat suveaega. <https://www.err.ee/854249/komisjon-esteti-toetab-kellakeeramise-lopetamist-ja-pusivat-suveaega>

¹⁵ M. Skuodis ragina ES bendru sutarimu išspręsti laiko sukimo klausimą. <https://www.kurier.lt/m-skuodis-ragina-es-bendru-sutarimu-isspresti-laiko-sukimo-klausima/>

¹⁶ Tiesību aktu projekti (līdz 08.09.2021). <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40469575&mode=mk&date=2019-02-19>

РАДА: наступне покоління

	проханням залишити практику переведення годинника на літній та зимовий час ¹⁷ .
<i>Польща</i>	Міністерство розвитку та технологій планує у 2022 році опублікувати нову директиву, в якій збережеться переведення годинника на літній та зимовий час (таку директиву польський Сейм випускає кожні 5 років) ¹⁸ . За твердженням заступника міністра, збереження поточного стану справ є більш доцільним з економічної точки зору, враховуючи необхідність гармонізації на ринку ЄС ¹⁹ .
<i>Іспанія</i>	Як і в більшості країн ЄС, думка щодо відміни переведення годинника на літній та зимовий час всередині іспанського суспільства розділена. Відповідно до опитування, яке проводилось у 2018 році, 64% опитуваних підтримують відміну переведення годинника та віддає перевагу літньому часу ²⁰ . Водночас, 22.03.2019 вийшов звіт Комісії з реформи офіційного часу, в якій було зазначено, що експерти не дійшли консенсусу щодо питання, що означає, що відміну переведення годинника поки що робити недоречно ²¹ .
<i>Чехія</i>	Відповідно до опитування, яке проводилось STEM/MARK у 2018 році, 65% опитуваних чехів підтримали ідею відміни переведення годинника кожних півроку. При цьому, 44% віддали перевагу літньому часу, 24% - зимовому ²² . Проте, ще на початку вересня уряд Чехії, за поданням Міністра праці та соціальних справ, затвердив строки переведення годинника на наступні 5 років ²³ .

¹⁷ Ora solare 2021, cambio ora legale/ Alle ore 3.00: rischio emicrania e depressione. <https://www.ilsussidiario.net/news/cambio-ora-solare-2021-da-ora-legale-lancette-indietro-si-dorme-di-piu-ma-meno-luce/2243064/>

¹⁸ Oświadczenie: MRiT nie pracuje nad zniesieniem zmian czasu. <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/oswiadczenie-mrit-nie-pracuje-nad-zniesieniem-zmian-czasu>

¹⁹ Zmiana czasu: MRiT pracuje nad nowymi przepisami ws. wprowadzenia i odwołania czasu letniego.

<https://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/8277598,kiedy-zmiana-czasu.html>

²⁰ BARÓMETRO DE NOVIEMBRE 2018 AVANCE DE RESULTADOS. http://datos.cis.es/pdf/Es3231mar_A.pdf

²¹ Informe de la Comisión para la reforma de la hora oficial. <https://www.lamoncloa.gob.es/consejodeministros/Paginas/enlaces/220319-enlacehorario.aspx>

²² Češi střídání času něchtějí – posouvání času by mělo být zrušeno, platit by měl letní čas. <https://www.stemmark.cz/cesi-stridani-casu-nechteji-posouvani-casu-by-melo-byt-zruseno-platit-by-mel-letni-cas/>

²³ Toto jsou termíny střídání času na další roky. Zrušení není aktuální. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/toto-jsou-terminy-stridani-casu-na-dalsi-roky-zruseni-neni-aktualni-174493>